

Rapport

Vierde impactmeting corona ondernemers regio Utrecht

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/146

Datum

juni 2021

Opdrachtgever

Provincie Utrecht

Auteurs

Melle Conradie
Frederieke Leensma

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

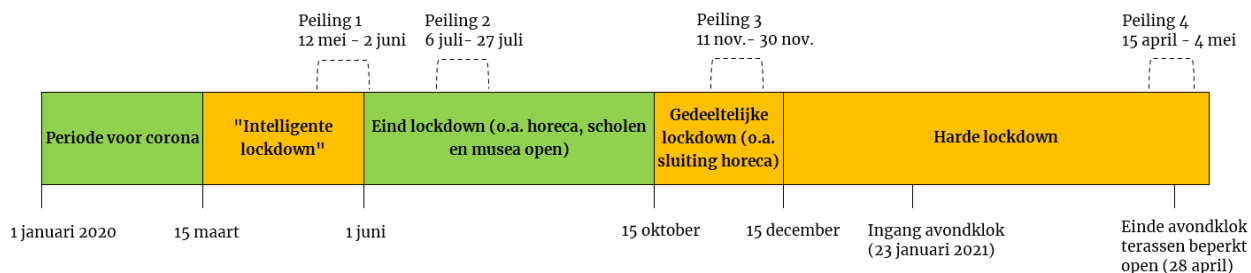
1	Managementsamenvatting	4
2	Inleiding	9
2.1	Aanleiding	9
2.2	Analyse en rapportage	12
2.3	Rapportopbouw	12
3	Impact virus op omzet en bedrijfsvoering	13
3.1	Meer ondernemers ervaren omzetsdalingen dan -stijging	13
3.2	Effect van negatieve factoren neemt af	15
4	Coronamaatregelen	19
4.1	Driekwart ondernemers ondernam geen stappen financiële steun	19
4.2	Meerderheid handhaaft bestaande situatie bedrijfspand	20
4.3	Ruim de helft wil in 2021 investeren in bedrijf	21
5	Impact op werkgelegenheid	23
5.1	Minder dan een op tien ondernemers laat werknemers vertrekken	23
6	Behoeften en gebruik steunmaatregelen	24
6.1	NOW en uitstel van betaling Belastingdienst meest gebruikt	24
6.2	Landelijke steunmaatregelen vaker benut door horeca en cultuur	25
7	Huidige situatie en verwachtingen	26
7.1	Driekwart ondernemers past zich makkelijk aan	26
7.2	Zeven op de tien ondernemers passen bedrijfsvoering aan op corona	27
7.3	Minder gebruik auto en motor verwacht	28
7.4	Verwachtingen ondernemers verder verbeterd	29
A	Vragenlijst (bijlage)	31

1 Managementsamenvatting

In de periode van 15 april tot en met 4 mei deden 1.124 ondernemers uit de provincie Utrecht en Gooi- en Vechtstreek mee aan een peiling over de gevolgen van de coronacrisis voor hun bedrijf. Dit was de vierde peiling over dit onderwerp. Het onderzoek startte tijdens de harde lockdown toen onder andere de horeca gesloten was en de avondklok gold. Tijdens het onderzoek werd de avondklok afgeschaft en werden regels voor terrassen versoepeld.

Tijdslijn peilingen en coronamaatregelen.

- **Meer ondernemers ervaren omzetzdaling dan -stijging**
Bijna de helft van de ondernemers (45%) zegt in maart 2021 minder omzet te hebben gehad dan in september 2020. Een op de vijf ondernemers (18%) zag de omzet juist stijgen. Bij de vorige peiling werd naar het verschil tussen oktober 2020 en oktober 2019 gevraagd. In deze periode hadden meer ondernemers (58%) een lagere maandomzet.

Ondernemers in de horeca- en cultuursector en de groot- en detailhandel hadden vaker dan gemiddeld een lagere omzet in maart 2021.

- **Effect van negatieve factoren neemt af**
Zeven op de tien ondernemers (71%) hebben momenteel last of verwachten op termijn effecten voor de bedrijfsvoering als gevolg van het coronavirus. Dit is minder dan bij de meting in november 2020 (77%). Ook hebben nu minder ondernemers last van het wegvallen van orders dan in november (nu 23%, toen 31%). Ondernemers hebben in vergelijking met november vaker personeelstekorten en minder vaak personeeloverschotten. In de horeca- en cultuursector heeft men relatief vaak last van negatieve effecten. Het wegvallen van aanvoer speelt meer dan gemiddeld in de industrie & bouw en de groot- en detailhandel.
- **Driekwart ondernemers ondernam geen stappen voor financiële steun**
Bijna een op de zes ondernemers (16%) vroeg in de afgelopen drie maanden uitstel van belastingafracht aan. Aan de meerderheid werd dit ook toegekend. Ondernemers in de horeca- en cultuursector en de groot- en detailhandel vroegen vaker steun aan dan ondernemers in andere sectoren. Driekwart van de ondernemers (72%) vroeg geen uitstel van betaling aan en vroeg ook geen lening of krediet aan.

- Meerderheid handhaaft bestaande situatie bedrijfspand**

Negen procent van de ondernemers met een bedrijfspand geeft aan te willen uitbreiden. Vijf procent van de ondernemers wil de huur nu juist opzeggen of heeft dit al gedaan. De meerderheid (84%) verandert niets aan de bedrijfshuisvesting.
- Ruim de helft wil in 2021 investeren in bedrijf**

De meerderheid van de ondernemers (56%) wil in 2021 bedrijfsinvesteringen doen. Het investeren in nieuwe producten of diensten (26%) en digitalisering/automatisering (22%) worden het meest genoemd. Een op de vijf ondernemers (21%) wil investeren in marketing. Kleinere bedrijven en bedrijven in de horeca- en cultuursector hebben gemiddeld minder investeringsplannen.
- Minder dan een op de tien ondernemers laat werknemers vertrekken**

Van de ondernemers met personeel neem 17 procent momenteel nieuwe werknemers aan. In november 2020 gaf 10 procent van de ondernemers aan dit te doen. Een deel van de ondernemers (15%) heeft nu te veel mensen, maar houdt het personeel aan. Negen procent liet wel medewerkers vertrekken. In de horeca- en cultuursector en de groot- en detailhandel heeft de coronacrisis vaker dan gemiddeld negatieve effecten op de werkgelegenheid binnen de onderneming.
- NOW en uitstel van betaling Belastingdienst meest gebruikte regelingen**

Een kwart van de ondernemers (26%) maakt in april/mei 2021 gebruik van een of meer landelijke financiële maatregelen om ondernemers tegen de gevolgen van het coronavirus te beschermen. Landelijk maakte volgens CBS-cijfers per 31 december 2020 een derde (33%) van de bedrijfsvestigingen gebruik van een of meer steunmaatregelen. De meest gebruikte steunmaatregelen bij ondernemers in de provincie Utrecht zijn NOW (18%) en uitstel van betaling aan de Belastingdienst (16%). Per regeling maakt een groot deel van de ondernemers er geen gebruik van, deels omdat ze niet in aanmerking komen voor de desbetreffende regeling.
- Landelijke steunmaatregelen vaker benut door horeca en cultuur**

In de horeca- en cultuursector maakt ruim de helft (52%) van de ondernemers gebruik van een of meerdere steunmaatregelen. Ook ondernemers in de groot- en detailhandel maken vaker dan gemiddeld gebruik van regelingen (47%). Deze sector heeft vaker dan gemiddeld behoefte aan belastinguitstel, TOZO, TVL 2 en NOW 3.0. De geboden mogelijkheden worden vaker gebruikt door bedrijven met 1 t/m 50 werknemers dan door zzp'ers en bedrijven met meer dan 50 werknemers.
- Driekwart ondernemers past zich makkelijk aan**

Een op de vijf ondernemers (21%) past zich altijd gemakkelijk aan de nieuwe situatie aan (Figuur 7.1). Nog eens 51 procent zegt dit vaak te kunnen. Een klein deel van de ondernemers (5%) mist vaak steun van familie of vrienden. De behoefte aan advies over de financiële en/of persoonlijke situatie is beperkt.

- **Zeven op de tien ondernemers passen bedrijfsvoering aan op corona**
Ruim vier op tien ondernemers (43%) gaan het komende jaar vanwege corona de productie of dienstverlening anders inrichten. Een vijfde wil (daarnaast) de marketing en acquisitie intensiveren. Voor 31 procent van de ondernemers zijn veranderingen vanwege corona in het komende jaar niet aan de orde. Dat geldt vooral voor zzp'ers.
- **Minder gebruik auto en motor verwacht**
De helft van de ondernemers verwacht geen verandering in het auto- en motor gebruik en 42 procent denkt net zo vaak de fiets of scooter te gebruiken in de toekomst. Twaalf procent van de ondernemers verwacht vaker de auto of motor te gebruiken, terwijl 19 procent juist voorziet er minder gebruik van te gaan maken. Van de ondernemers in de zakelijke dienstverlening en ICT denkt een derde minder de auto of motor te gaan gebruiken.
- **Verwachting ondernemers verder verbeterd**
Zeven procent van de ondernemers denkt mogelijk failliet te gaan door de gevolgen van het coronavirus. Daarnaast verwacht 9 procent sterk negatieve gevolgen te ondervinden, zoals gedwongen ontslagen. Een derde (35%) verwacht een matige negatieve invloed van corona op het bedrijf. Hoewel in totaal 51 procent negatieve effecten van corona voor het bedrijf voorziet, is de verwachting verbeterd ten opzichte van november. Toen voorzag 67 procent negatieve gevolgen van het virus. Dit aandeel neemt bij elke peiling vanaf mei 2020 iets af.

In de horeca- en cultuursector is men relatief negatief over de toekomst: 15 procent sluit een faillissement door corona niet uit en 17 procent verwacht sterke negatieve gevolgen. Ondernemers in de groot- en detailhandel verwachten naar verhouding relatief vaak positieve effecten.

Peiling november 2020 en april/mei 2021 en vergeleken

Omzetsdaling (%).

Sector	Maart 2021 in vergelijking met maart 2020	Oktober 2020 in vergelijking met oktober 2019
Industrie en bouw (n=72)	38%	52%
Groot- en detailhandel (n=162)	57%	55%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	66%	73%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	32%	47%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	42%	60%
Totaal	45%	58%

Omzetstijging (%).

Sector	Maart 2021 in vergelijking met maart 2020	Oktober 2020 in vergelijking met oktober 2019
Industrie en bouw (n=72)	17%	16%
Groot- en detailhandel (n=162)	24%	26%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	12%	7%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	18%	11%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	16%	8%
Totaal	18%	13%

Verwachte invloed van factoren op korte termijn (%).

Sector	Peiling april/mei 2021	Peiling november 2020
Wegvallen van orders	23%	31%
Liquiditeit	10%	10%
Wegvallen van aanvoer	9%	10%
Personeeloverschot	3%	7%
Personeelstekort	8%	5%

Verwachte invloed coronacrisis op onderneming (%).

Sector	Peiling april/mei 2021	Peiling november 2020
Bedreigt voortzetting onderneming, mogelijk faillissement.	7%	10%
Sterke negatieve gevolgen, mogelijk gedwongen ontslagen	9%	13%
Matige negatieve gevolgen	35%	39%
Nauwelijks of geen gevolgen	37%	30%
Positieve gevolgen	12%	8%

- **Vooral horeca en cultuur nog steeds sterk in de problemen**

De verwachtingen van de ondernemers zijn gemiddeld genomen iets positiever dan bij de novembermeting. Het onderzoek vond weliswaar plaats tijdens de harde lockdown, maar er was wel zicht op versoepelingen. Tijdens de onderzoeksperiode werd de avondklok afgeschaft en konden terrassen onder voorwaarden weer open. Net als bij de vorige peilingen heeft de horeca- en cultuursector het nog steeds moeilijk door corona en de bijbehorende maatregelen. De verwachtingen zijn in die sector somberder dan in andere sectoren. In de horeca- en cultuursector ervaart men meer dan gemiddeld omzetsdalingen. Ook kampt deze sector vaker met andere negatieve gevolgen van corona, zoals liquiditeitstekorten. Meer dan in andere sectoren, maken ondernemers uit de horeca- en cultuursector gebruik van steunmaatregelen. Men ziet in corona relatief vaak een sterke bedreiging voor het voortbestaan van de onderneming.

2 Inleiding

2.1 Aanleiding

Opzet ondernemerspanel en eerste peiling

De provincie Utrecht wil – samen met haar regionale partners (gemeenten Utrecht, Amersfoort, VNO-NCW provincie Utrecht, MKB-Nederland regio midden en ROM Utrecht) – de gevolgen van het Covid19-virus voor ondernemers monitoren. Met dat doel zet I&O Research in opdracht van de provincie Utrecht periodiek metingen uit onder ondernemers. In mei 2020 zijn 26.921 ondernemers uit het Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) en 34 ondernemers uit het ondernemerspanel van de gemeente Utrecht benaderd. In totaal deden 5.623 ondernemers mee aan het eerste onderzoek. De eerste enquête was mede bedoeld om binding te creëren met een groep ondernemers die na deze metingen wil blijven participeren in een regionaal online ondernemerspanel. I&O Research verzorgt de opbouw van dit panel. Anno mei 2021 telt het panel 1.363 panelleden.

Tweede en derde peiling

Er waren ook 1.017 ondernemers die na de eerste peiling niet in het ondernemerspanel opgenomen wilden worden, maar wel een uitnodiging wilden ontvangen voor twee herhalingsmetingen. Aan het tweede onderzoek in juli 2020 deden 2.113 ondernemers mee.

De derde peiling vond plaats in november 2020. Aanvullend op het ondernemerspanel en de ondernemers die zich opgaven voor de herhalingsmetingen, heeft de gemeente Nieuwegein gelijktijdig extra ingezet op deelname van ondernemers in de gemeente. Alle ondernemers in Nieuwegein kregen een kaart toegestuurd met daarop het verzoek om deel te nemen aan het onderzoek. In totaal deden 2.089 ondernemers mee aan de derde peiling.

Vierde peiling

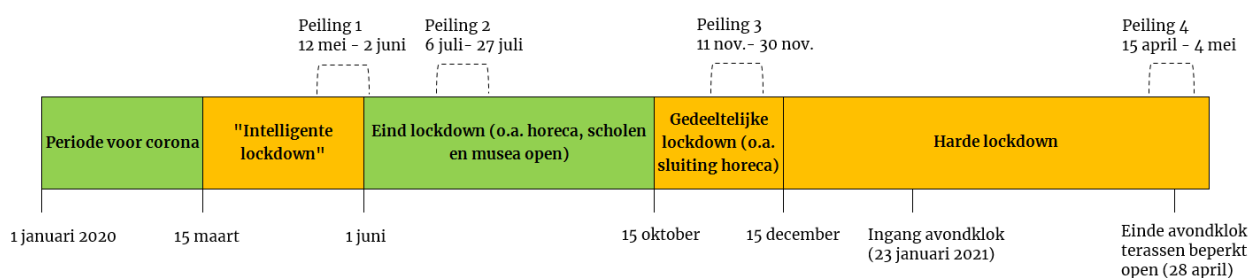
Deze rapportage beschrijft de uitkomsten van de vierde peiling onder ondernemers in de provincie Utrecht. Deze vond plaats van 15 april tot en met 4 mei 2021. In het rapport worden de uitkomsten van de peiling vergeleken met de uitkomsten van de eerdere peilingen. De gemeente Nieuwegein ontvangt daarnaast een separate rapportage met uitkomsten op gemeenteniveau.

Periode van de peilingen

Figuur 2.1 laat de periode zien waarin de vier peilingen zijn afgenomen. Ten tijde van de vierde peiling zat Nederland in een harde lockdown. Gedurende een groot deel van de peiling gold de avondklok en waren onder andere horeca, musea en bioscopen gesloten voor bezoek. Tijdens de peiling vonden per 28 april versoepelingen plaats: de avondklok eindigde en terrassen mochten onder voorwaarden van 12:00 uur tot 18:00 uur open. De derde peiling vond plaats in een periode waarin besmettingen opliepen en de horeca dicht was, maar nog voor de harde lockdown. De tweede peiling was tijdens de zomer. Dit was de meest soepele periode sinds de start van de coronacrisis. In deze periode waren veel maatregelen opgeheven. De eerste peiling vond plaats toen Nederland in de "intelligente lockdown" zat, maar besmettingen afnamen. Er was uitzicht op versoepelingen van de coronamaatregelen.

Figuur 2.1 – Tijdlijn peilingen en coronamaatregelen.

Method, respons en representativiteit 4^e peiling

De 1.355 ondernemers die op dat moment lid waren van het Ondernemerspanel kregen 14 april 2021 een e-mail met een uitnodiging voor de vragenlijst. Daarvan vulden 859 ondernemers de vragenlijst in: een respons van 63 procent.

De gemeente Nieuwegein nodigde 6.259 ondernemers in de gemeente per kaart uit. Dit leverde nog eens 124 deelnames op (2% respons). Verder vulden 141 ondernemers de vragenlijst in via een open link die de provincie Utrecht en haar regionale partners verspreidden. De enquête stond open tot 5 mei. In totaal deden 1.124 ondernemers mee aan het onderzoek (Tabel 2.1).

Tabel 2.1 – Responsverdeling naar herkomstbron.

	Uitgenodigd	Deelnames	Percentage
Deelnames Ondernemerspanel provincie Utrecht	1.355	859	63%
Deelnames via kaart Nieuwegein	6.259	124	2%
Open link	-	141	-
Totaal	7.614	1.124	15%

De respons wijkt (uitgesplitst naar sector, grootteklasse of regio) deels af van de populatie (de werkelijke verdeling). Zo zien we een oververtegenwoordiging van de zakelijke dienstverlening en horeca & cultuur enerzijds en een ondervertegenwoordiging van de maatschappelijke dienstverlening (onderwijs, overheid & zorg) en van zzp'ers anderzijds.

Deels komt dit door hoe het PAR – dat is gebruikt voor de eerste meting en de opbouw van het panel – is opgebouwd: PAR registreert werkgelegenheid op de plek waar gewerkt wordt. Dit betekent bijvoorbeeld dat ieder filiaal van een bibliotheek of een kinderdagverblijf een vestiging is. De vraag welke impact het coronavirus heeft op de onderneming (het onderwerp van dit onderzoek) is echter op filiaalniveau niet te beantwoorden. Dit verklaart deels de ondervertegenwoordiging van de maatschappelijke dienstverlening. Zzp'ers doen in de regel minder vaak mee aan onderzoeken dan grotere bedrijven. Van een deel van de ondernemers is de sector vanwege een fout in de registratie niet bekend.

De U16-regio exclusief Utrecht vertegenwoordigt bijna de helft (45%) van de respons. Het aantal deelnemers uit FoodValley Utrecht daalde naar 34. Vanwege het lage aantal worden de resultaten voor deze regio niet apart in het rapport gepresenteerd.

Tabel 2.2 – Responsverdeling naar achtergrondkenmerken. (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

Sector	Respons	Percentage	Bedrijven provincie Utrecht
Industrie en bouw	72	6%	11%
Groot- en detailhandel	162	14%	21%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening	293	26%	10%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	382	34%	29%
Onderwijs, overheid en zorg	114	10%	29%
Onbekend	101	9%	-
Grootteklasse			
Zzp'ers (geen werknemers)	487	43%	74%
1 t/m 10 werknemers	377	34%	18%
11 t/m 50 werknemers	206	18%	6%
Meer dan 50 werknemers	46	4%	2%
Onbekend	8	0,7%	-
Regio			
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) ¹	507	45%	43%
Gemeente Utrecht	251	22%	29%
Regio Amersfoort ²	238	21%	23%
Gooi- en Vechtstreek ³	81	7%	-
FoodValley Utrecht ⁴	34	3%	5%
Overig	13	1%	-
Totaal	1.124	100%	100%

¹ U16: de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist

² Regio Amersfoort: de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg

³ Gooi- en Vechtstreek: de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren. De gemeente Eemnes valt in dit onderzoek onder regio Amersfoort.

⁴ Regio FoodValley Utrecht: de gemeenten Renswoude, Rhenen en Veenendaal.

De uitkomsten zijn gewogen op bedrijfssector. Daarmee zijn de uitkomsten representatief voor dit kenmerk. Bij de vorige metingen is geen weging gebruikt. Gevonden verschillen tussen de metingen kunnen daardoor deels het verschil zijn van een andere responsstelling.

Er is niet gewogen op grootteklasse. Deze keuze is gemaakt omdat de zzp'ers, die nu al een groot deel uitmaken van de respons, dan nog bepalender zijn voor de gemiddelden. Dit terwijl zij voor de totale werkgelegenheid minder belangrijk zijn. De aantallen zijn voldoende groot om de meeste sectoren, grootteklassen en regio's weer te geven. Daar waar relevant en mogelijk is dit ook gedaan in de rapportage, om zo meer inzicht te krijgen in hoe de verschillende groepen ondernemers de impact van het coronavirus ervaren. De resultaten voor de Gooi- en Vechtstreek zijn hooguit indicatief.

2.2 Analyse en rapportage

In het rapport wordt gesproken over 'bedrijven' en 'ondernemers'. Feitelijk gaat het om ondernemers of contactpersonen die een bedrijf vertegenwoordigen. Verder is de sector 'horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening' in de rapportage omwille van de leesbaarheid afgekort tot 'horeca- en cultuursector'.

Wanneer er in het rapport gesproken wordt van verschillen tussen sectoren, regio's, grootteklassen of de peilingen, dan gaat het om significante verschillen.

2.3 Rapportopbouw

In hoofdstuk 3 komt de impact die ondernemers momenteel ervaren op hun omzet en bedrijfsvoering aan bod. Hoofdstuk 4 gaat over de vanwege het coronavirus genomen maatregelen. In hoofdstuk 5 wordt gekeken naar de impact van het virus op de werkgelegenheid binnen ondernemingen. De behoeften aan steunmaatregelen worden in hoofdstuk 6 in beeld gebracht. Het rapport sluit af met hoofdstuk 7 waarin de toekomstverwachtingen van ondernemers en doorgevoerde aanpassingen aan bod komen. In de bijlage vindt u de vragenlijst die gebruikt is bij dit onderzoek.

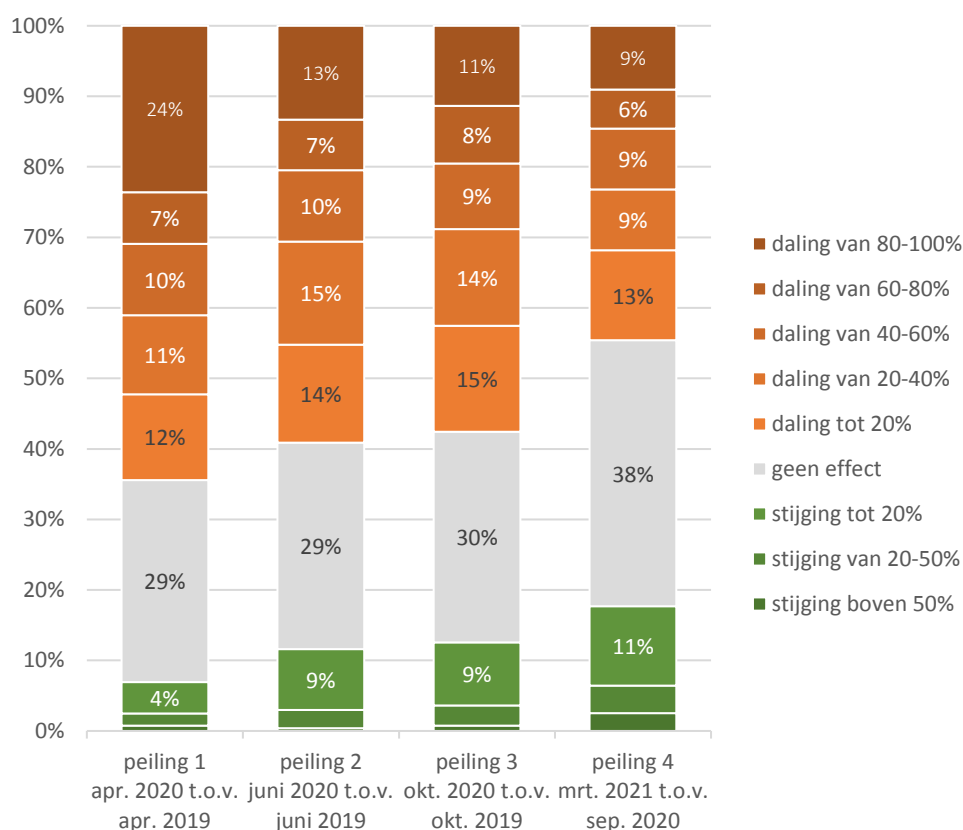
3 Impact virus op omzet en bedrijfsvoering

3.1 Meer ondernemers ervaren omzetzdalingen dan -stijging

Bijna de helft van de ondernemers (45%) zegt in maart 2021 minder omzet te hebben gehad dan in september 2020 (Figuur 3.1). Bij 9 procent van de ondernemers daalde de omzet met 80 procent of meer. Ruim een derde (38%) ervaart geen verschil en 18 procent zag de omzet juist stijgen.

Minder ondernemers geven aan een negatieve ontwikkeling te merken dan bij de derde peiling, toen naar het verschil tussen oktober 2020 en oktober 2019 werd gevraagd. Een kanttekening is dat bij het verschil tussen maart en september ook seizoenseffecten mee kunnen spelen: maart is een andere maand dan september. Daarnaast waren in september meer ondernemingen open terwijl onder andere de horeca, musea en bioscopen in maart 2021 dicht waren.

Figuur 3.1 – Welk effect heeft het coronavirus op uw maandomzet?

Sector horeca en cultuur ziet vaakst daling van omzet

Net als in de eerdere peilingen geven ondernemers uit de sector horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening vaker dan gemiddeld aan dat de omzet daalde (Tabel 3.1). Twee derde van de bedrijven in deze sector (66%) had minder omzet in maart 2021 dan in september 2020. Ook in de groot- en detailhandel ervaart een groter deel dan gemiddeld (57%) een omzetsdaling. Van de bedrijven met 1 t/m 10 werknemers heeft de helft (51%) last van een verminderde omzet. Een kwart van de bedrijven met 11 t/m 50 werknemers kende een omzetsstijging. Het lijkt alsof ondernemers in de Gooi- en Vechtstreek meer last hebben van omzetsdalingen, maar dat verschil is niet significant.

Tabel 3.1 – Ervaren effecten op de omzet tussen september 2020 en maart 2021, uitgesplitst naar categorie.

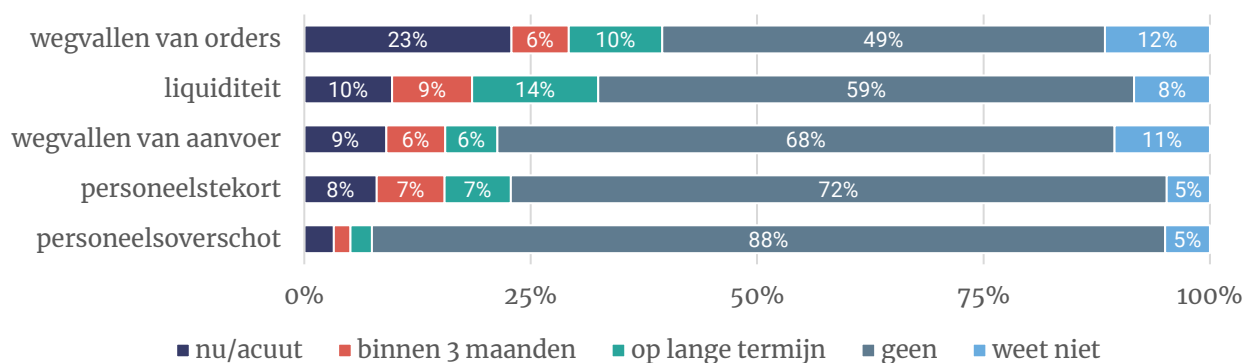
Sector	daling	geen effect	stijging	totaal
Industrie en bouw (n=72)	38%	46%	17%	100%
Groot- en detailhandel (n=162)	57%	19%	24%	100%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	66%	22%	12%	100%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	32%	50%	18%	100%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	42%	42%	16%	100%
Grootteklasse				
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	43%	43%	14%	100%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	51%	31%	18%	100%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	42%	34%	24%	100%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	23%	51%	26%	100%
Regio				
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	43%	41%	16%	100%
Gemeente Utrecht (n=251)	45%	35%	20%	100%
Regio Amersfoort (n=238)	42%	39%	19%	100%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	55%	25%	20%	100%
Totaal (n=1.124)	45%	38%	18%	100%

3.2 Effect van negatieve factoren neemt af

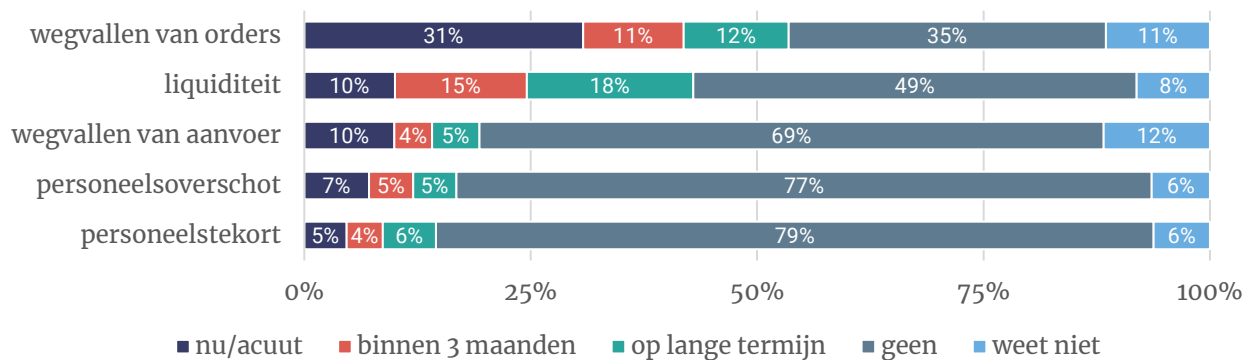
Zeven op de tien ondernemers (71%) hebben momenteel last of verwachten op termijn effecten voor de bedrijfsvoering als gevolg van het coronavirus (Figuur 3.2). Dit is iets gedaald ten opzichte van de vorige peiling (toen 77%). Momenteel heeft een kwart (23%) last van het wegvallen van orders. In november hadden drie op de tien ondernemers (31%) hier nog last van. In plaats van personeelsoverschotten hebben nu meer ondernemers last van personeelstekorten. Ook verwacht een deel dat ze binnenkort te weinig personeel heeft. Een groot deel van de ondernemers (51 tot 93% per factor) verwacht geen last te krijgen van de genoemde factoren of het niet in te kunnen schatten.

Figuur 3.2 – Op welke termijn verwacht u dat de onderstaande factoren invloed gaan hebben op uw bedrijfsvoering?

Peiling 4 (april/mei 2021)

Peiling 3 (november 2020)

Horeca en cultuur vaker dan gemiddeld last van corona-effecten

De voorgelegde factoren spelen vooral in de horeca- en cultuursector. Ondernemers in deze sector geven vaker dan gemiddeld aan nu of binnenkort last te hebben van het wegvallen van orders (49%), liquiditeitsproblemen (35%) en personeelsoverschotten (8%). Het (mogelijk) wegvallen van aanvoer speelt meer dan gemiddeld in de industrie- en bouwsector (35%) en de groot- en detailhandel (27%). Een kwart van de ondernemers in de industrie- en bouwsector (28%) heeft momenteel of binnen 3 maanden te maken met personeelstekorten. Personeelstekorten spelen vaker dan gemiddeld bij bedrijven met meer dan 10 werknemers. Bedrijven met meer dan 50 werknemers kampen ten opzichte van andere bedrijven weinig met acute liquiditeitsproblemen.

Hieronder en op de volgende pagina's staan per factor de uitkomsten voor sector, grootteklasse en regio, waarbij de antwoordcategorieën acuut en binnen drie maanden omwille van de leesbaarheid zijn samengevoegd.

Tabel 3.2 – Op welke termijn verwacht u dat wegvallen van orders invloed gaat hebben op uw bedrijfsvoering? (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

Sector	acuut/binnen 3 maanden	lange termijn	geen	weet niet	totaal
Industrie en bouw (n=72)	18%	18%	50%	14%	100%
Groot- en detailhandel (n=162)	35%	8%	47%	10%	100%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	49%	7%	29%	15%	100%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	25%	10%	55%	10%	100%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	27%	10%	53%	11%	100%
Grootteklasse					
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	30%	11%	48%	11%	100%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	30%	9%	48%	13%	100%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	26%	10%	50%	15%	100%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	28%	7%	64%	0%	100%
Regio					
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	28%	10%	48%	15%	100%
Gemeente Utrecht (n=251)	32%	9%	50%	9%	100%
Regio Amersfoort (n=238)	27%	13%	53%	7%	100%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	38%	6%	46%	10%	100%
Totaal (n=1.124)	29%	10%	49%	12%	100%

Tabel 3.3 – Op welke termijn verwacht u dat liquiditeit invloed gaat hebben op uw bedrijfsvoering? (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

Sector	acuut/binnen 3 maanden	lange termijn	geen	weet niet	totaal
Industrie en bouw (n=72)	18%	15%	60%	7%	100%
Groot- en detailhandel (n=162)	21%	19%	52%	8%	100%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	35%	17%	37%	11%	100%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	12%	12%	69%	7%	100%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	16%	12%	64%	8%	100%
Grootteklasse					
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	19%	12%	59%	10%	100%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	22%	16%	55%	8%	100%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	16%	16%	63%	5%	100%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	5%	10%	77%	7%	100%
Regio					
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	18%	12%	60%	10%	100%
Gemeente Utrecht (n=251)	16%	15%	59%	9%	100%
Regio Amersfoort (n=238)	15%	14%	65%	5%	100%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	32%	16%	46%	6%	100%
Totaal (n=1.124)	19%	14%	59%	8%	100%

Tabel 3.4 – Op welke termijn verwacht u dat wegvallen van aanvoer invloed gaat hebben op uw bedrijfsvoering? (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

Sector	acuut/binnen 3 maanden	lange termijn	geen	weet niet	totaal
Industrie en bouw (n=72)	35%	6%	38%	22%	100%
Groot- en detailhandel (n=162)	27%	12%	52%	10%	100%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	15%	3%	67%	16%	100%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	6%	3%	84%	6%	100%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	11%	4%	76%	10%	100%
Grootteklasse					
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	9%	5%	77%	8%	100%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	21%	6%	63%	11%	100%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	18%	9%	55%	17%	100%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	28%	0%	64%	8%	100%
Regio					
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	16%	6%	66%	12%	100%
Gemeente Utrecht (n=251)	12%	3%	78%	7%	100%
Regio Amersfoort (n=238)	16%	8%	68%	9%	100%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	24%	8%	56%	12%	100%
Totaal (n=1.124)	16%	6%	68%	11%	100%

Tabel 3.5 – Op welke termijn verwacht u dat personeelstekort invloed gaat hebben op uw bedrijfsvoering? (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

Sector	acuut/binnen 3 maanden	lange termijn	geen	weet niet	totaal
Industrie en bouw (n=72)	28%	21%	46%	6%	100%
Groot- en detailhandel (n=162)	19%	6%	72%	4%	100%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	20%	5%	69%	6%	100%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	11%	7%	77%	5%	100%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	12%	4%	81%	3%	100%
Grootteklasse					
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	4%	2%	91%	3%	100%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	19%	10%	65%	5%	100%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	31%	15%	47%	7%	100%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	41%	14%	44%	2%	100%
Regio					
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	13%	7%	76%	4%	100%
Gemeente Utrecht (n=251)	18%	8%	69%	5%	100%
Regio Amersfoort (n=238)	15%	7%	73%	4%	100%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	21%	12%	58%	9%	100%
Totaal (n=1.124)	16%	7%	72%	5%	100%

Tabel 3.6 – Op welke termijn verwacht u dat personeeloverschot invloed gaat hebben op uw bedrijfsvoering? (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

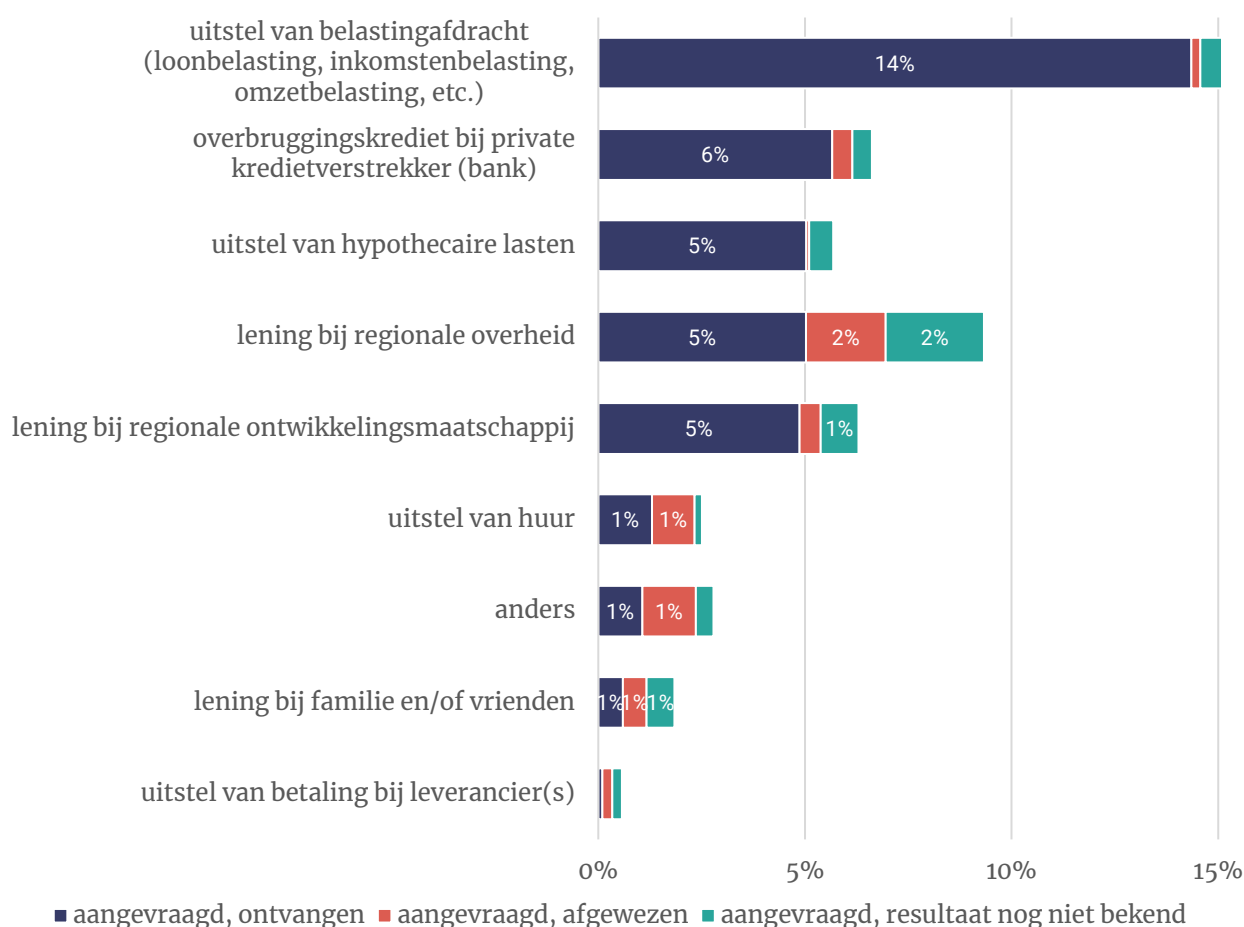
Sector	acuut/binnen 3 maanden	lange termijn	geen	weet niet	totaal
Industrie en bouw (n=72)	4%	3%	89%	4%	100%
Groot- en detailhandel (n=162)	11%	4%	80%	4%	100%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	8%	4%	81%	6%	100%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	3%	2%	92%	3%	100%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	2%	2%	92%	4%	100%
Grootteklasse					
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	1%	1%	94%	4%	100%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	9%	2%	83%	6%	100%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	7%	6%	80%	6%	100%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	9%	5%	83%	2%	100%
Regio					
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	4%	3%	88%	5%	100%
Gemeente Utrecht (n=251)	5%	2%	89%	4%	100%
Regio Amersfoort (n=238)	4%	1%	90%	5%	100%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	13%	6%	75%	6%	100%
Totaal (n=1.124)	5%	2%	88%	5%	100%

4 Coronamaatregelen

4.1 Driekwart ondernemers ondernam geen stappen financiële steun

Bijna een op de zes ondernemers (16%) vroeg in de afgelopen drie maanden uitstel van belastingafdracht aan (Figuur 4.1). De meerderheid heeft dit ook ontvangen. Zes procent ontving een overbruggingskrediet bij een private kredietverstrekker. Een op de tien ondernemers (9%) vroeg een lening aan bij een regionale overheid. Een op de vijf aanvragen hiervoor werd afgewezen, eenzelfde deel wacht nog op de uitslag. Verder zijn uitstel van hypothecaire lasten (5%) en een lening bij een regionale ontwikkelingsmaatschappij (5%) vormen van financiële steun die het meest werden toegekend. Driekwart van de ondernemers (72%) ondernam geen enkele van de voorgedelde stappen.

Figuur 4.1 – Heeft u de afgelopen drie maanden een of meerdere van onderstaande stappen ondernomen?

Ondernemers in de horeca- en cultuursector (46%) en groot- en detailhandel (38%) probeerden vaker dan gemiddeld uitstel aan te vragen of leningen aan te gaan (Tabel 4.1). Ondernemers uit de Gooi- en Vechtstreek ondernamen vaker stappen (55%), maar dat heeft ook te maken met de samenstelling van deze groep. Ten opzichte van de andere regio's kent de Gooi- en Vechtstreek veel deelnames uit de groot- en detailhandel en weinig deelnames van zzp'ers.

Tabel 4.1 – Ondernemingen die uitstel van betaling, een lening en/of een krediet aanvragen. (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio) (meerdere antwoorden mogelijk)

Sector	% aangevraagd
Industrie en bouw (n=72)	26%
Groot- en detailhandel (n=162)	38%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	46%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	18%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	25%
Grootteklasse	
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	24%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	33%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	30%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	21%
Regio	
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	26%
Gemeente Utrecht (n=251)	29%
Regio Amersfoort (n=238)	25%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	47%
Totaal (n=1.124)	28%

4.2 Meerderheid handhaaft bestaande situatie bedrijfspand

Negen procent van de ondernemers met een bedrijfspand geeft aan dat ze wil uitbreiden (Tabel 4.2). Vijf procent van de ondernemers wil de huur nu juist opzeggen of heeft dit al gedaan. De meerderheid (84%) verandert niets aan de bedrijfshuisvesting.

Tabel 4.2 – Wilt u (een deel van) uw bedrijfspand afstoten? (n=783).

	%
Ja, ik wil de huur geheel opzeggen/heb de huur geheel opgezegd	1%
Ja, ik wil de huur gedeeltelijk opzeggen/heb de huur voor een gedeelte opgezegd	4%
Ja, ik wil mijn pand te koop zetten/het pand staat te koop	1%
Nee, ik handhaaf de bestaande situatie	84%
Nee, ik breid juist uit	9%
Totaal	100%

* 31% antwoordde 'weet niet / niet van toepassing'. Dit zijn waarschijnlijk vooral ondernemers die geen apart bedrijfspand hebben.

4.3 Ruim de helft wil in 2021 investeren in bedrijf

De meerderheid van de ondernemers (56%) wil in 2021 investeringen doen (Figuur 4.2). Een kwart heeft investeringsplannen voor nieuwe producten of diensten. Ruim een vijfde zet (extra) in op digitalisering en automatisering en 21 procent wil investeren in marketing.

Figuur 4.2 – Bent u van plan in 2021 investeringen te doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Ondernemers van bedrijven t/m 10 werknemers geven vaker dan andere ondernemers aan dat ze geen investeringen gepland hebben (Tabel 4.3). Naar verhouding hebben relatief veel ondernemers in de industrie- en bouwsector investeringsplannen (68%). Van de ondernemers in de horeca- en cultuursector plant minder dan de helft van de ondernemers (46%) investeringen.

Tabel 4.3 – Plannen investeringen 2021. (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

Sector	Eén of meerdere investeringen gepland	Geen investeringen plannen
Industrie en bouw (n=72)	68%	32%
Groot- en detailhandel (n=162)	57%	43%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	46%	54%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	58%	42%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	53%	47%
Grootteklasse		
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	45%	55%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	54%	46%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	79%	21%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	87%	13%
Regio		
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	50%	50%
Gemeente Utrecht (n=251)	61%	39%
Regio Amersfoort (n=238)	62%	38%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	59%	41%
Totaal (n=1.124)	56%	44%

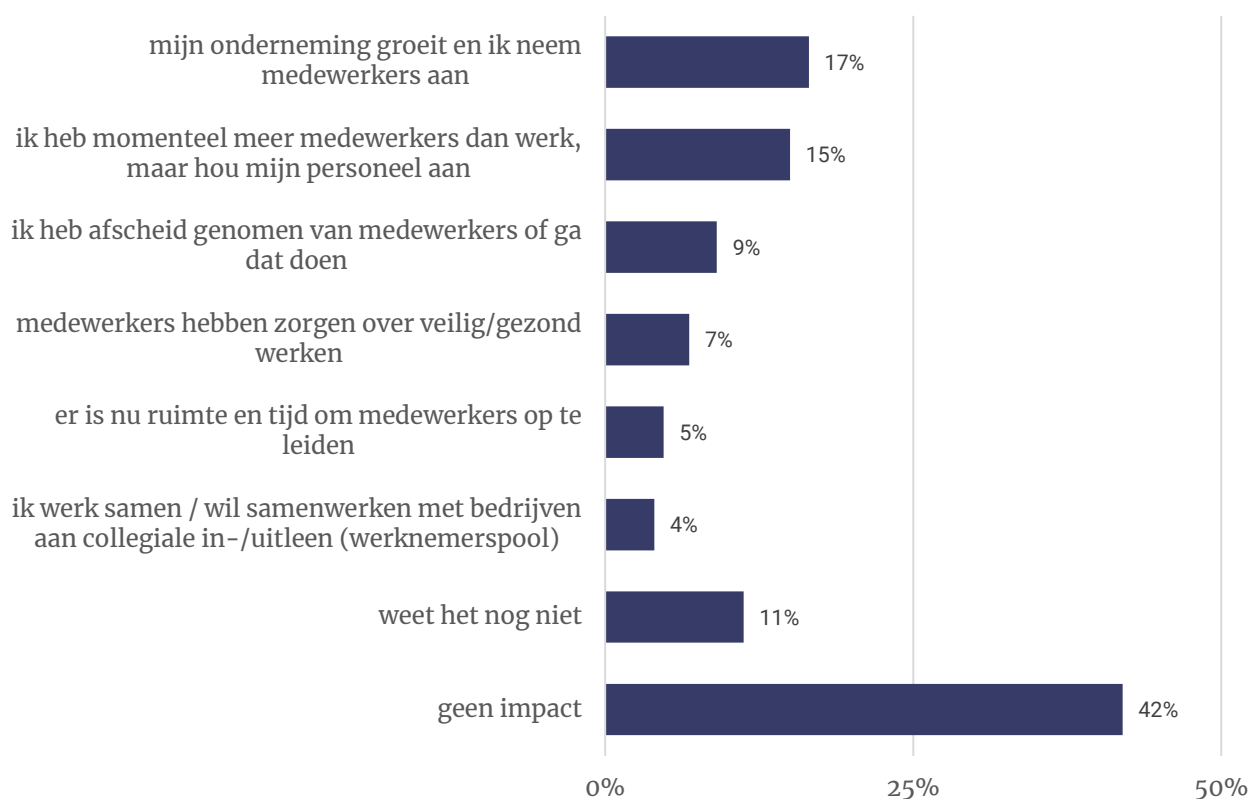
* in de eerste kolom zijn verschillende geplande investeringen samengevoegd. Hiermee is in beeld welk aandeel bedrijven per sector, grootteklasse en regio investeringen plant zonder daarbij in te gaan op het type investeringen en het gemiddeld geplande investeringen.

5 Impact op werkgelegenheid

5.1 Minder dan een op tien ondernemers laat werknemers vertrekken

Voor ruim een derde (37%) is impact van het coronavirus op de werkgelegenheid binnen het bedrijf niet aan de orde, omdat het bedrijf geen personeel heeft. Van de ondernemers met personeel neemt 17 procent momenteel nieuwe werknemers aan (Figuur 5.1). Dat is meer dan bij de peiling van november (10%). Een deel van de ondernemers (15%) heeft nu te veel mensen, maar houdt het personeel aan. Negen procent heeft afscheid genomen van medewerkers of gaat dat nog doen. Verder heeft 7 procent te maken met zorgen van medewerkers over veilig en gezond werken. Twee op de vijf ondernemers met personeel (42%) merken momenteel weinig effect van het coronavirus op de werkgelegenheid.

Figuur 5.1 – Welke impact heeft het coronavirus op de werkgelegenheid binnen uw onderneming op dit moment? (meerdere antwoorden mogelijk) (n=702)

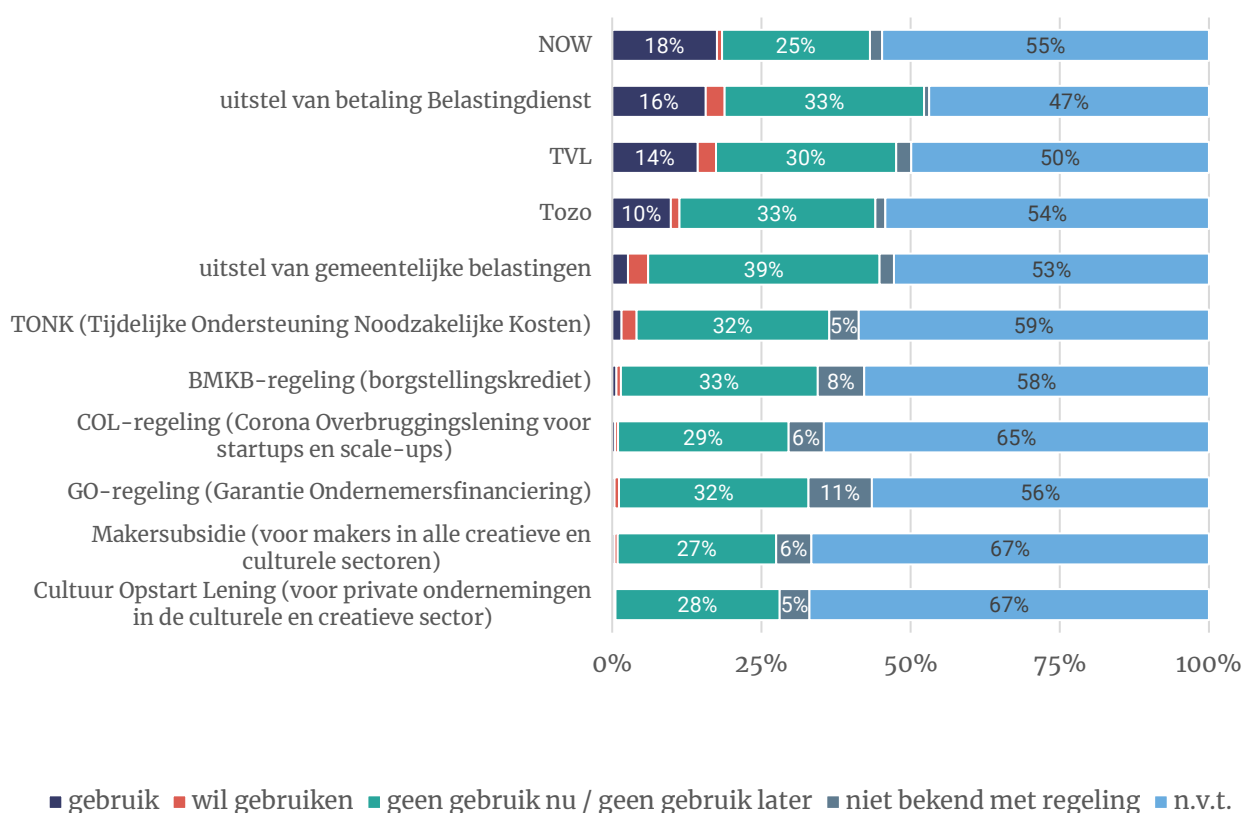
In de horeca- en cultuursector en de groot- en detailhandel hebben ondernemers relatief vaak meer medewerkers dan werk. Van de horeca- en cultuurondernemers geeft 21 procent aan afscheid te hebben genomen van personeel en houdt 32 procent personeel aan ondanks dat er niet genoeg werk is. In de groot- en detailhandel heeft 14 procent personeel laten gaan en houdt 21 procent personeel voorlopig in dienst.

6 Behoeften en gebruik steunmaatregelen

6.1 NOW en uitstel van betaling Belastingdienst meest gebruikt

Een kwart van de ondernemers (26%) maakt gebruik van een of meer landelijke financiële maatregelen om ondernemers tegen de gevolgen van het coronavirus te beschermen. Landelijk maakte volgens CBS-cijfers per 31 december 2020 een derde (33%) van de bedrijfsvestigingen gebruik van een of meer steunmaatregelen. Het meest maken ondernemers in de provincie Utrecht gebruik van NOW (18%) en uitstel van landelijke belastingen (16%) (Figuur 6.1). Ook Tozo en TVL zijn ‘populair’. Een groot deel van de ondernemers geeft aan dat de desbetreffende regeling niet voor hen van toepassing is. Verder valt op dat de GO-regeling (11%) en de BMKB-regeling (8%) bij meer ondernemers onbekend zijn dan veel van de andere regelingen.

Figuur 6.1 – In hoeverre maakt u gebruik van de volgende landelijke regelingen?

6.2 Landelijke steunmaatregelen vaker benut door horeca en cultuur

Tabel 6.1 laat zien dat naar verhouding veel ondernemers in de horeca- en cultuursector en de groot- en detailhandel gebruik maken van landelijke regelingen. Horeca- en cultuurondernemers hebben ook vaker last van negatieve gevolgen van het coronavirus op de bedrijfsvoering (paragraaf 3.2). Ondernemers in de ICT en zakelijke dienstverlening en in de sector 'onderwijs, overheid & zorg' maken minder dan gemiddeld gebruik van regelingen. De geboden mogelijkheden worden vaker gebruikt door bedrijven met 1 t/m 50 werknemers dan door zzp'ers en bedrijven met meer dan 50 werknemers.

Tabel 6.1 Gebruik van landelijke regelingen (uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio).

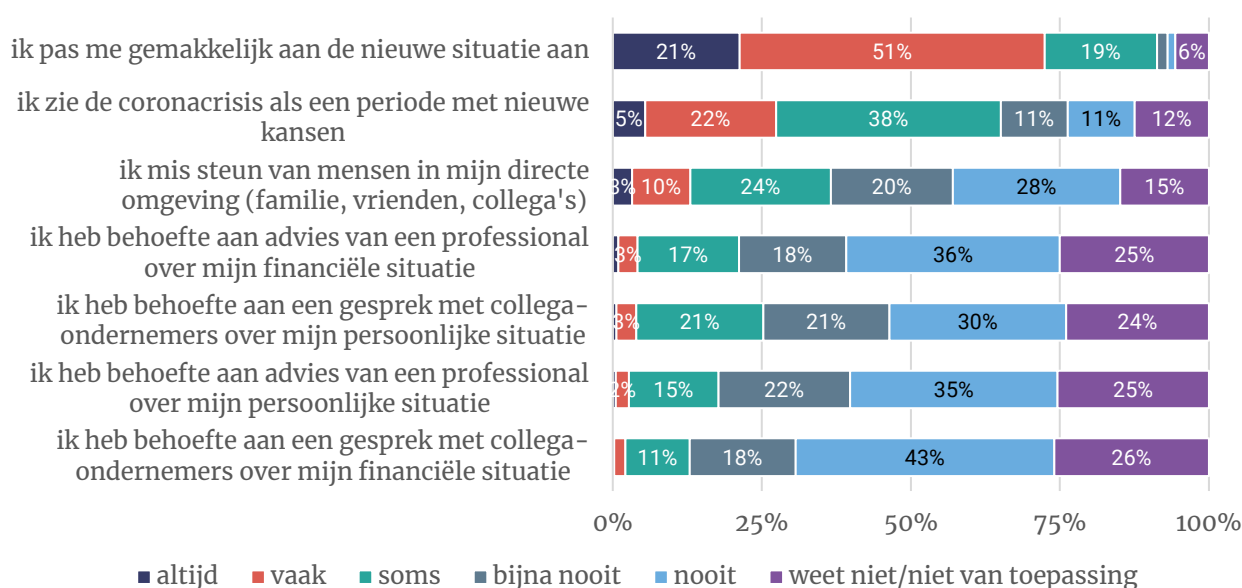
Sector	Gebruikt één of meer regelingen	Gebruikt geen regelingen
Industrie en bouw (n=72)	33%	67%
Groot- en detailhandel (n=162)	47%	53%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	52%	48%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	24%	76%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	20%	80%
Grootteklasse		
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	20%	80%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	43%	57%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	44%	56%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	22%	78%
Regio		
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	30%	70%
Gemeente Utrecht (n=251)	36%	64%
Regio Amersfoort (n=238)	28%	72%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	49%	51%
Totaal (n=1.124)	32%	68%

7 Huidige situatie en verwachtingen

7.1 Driekwart ondernemers past zich makkelijk aan

Een op de vijf ondernemers (21%) past zich altijd gemakkelijk aan de nieuwe situatie aan (Figuur 7.1). Nog eens 51 procent zegt dit vaak te kunnen. Een op de vijf ondernemers heeft er meer moeite mee en lukt het slechts soms zich aan te passen. Drie procent lukt dat (bijna) nooit. Ruim een kwart (27%) ziet de coronacrisis als een periode met nieuwe kansen, maar zes op de tien ondernemers zijn het daar meestal niet mee eens. Ruim een op de tien ondernemers mist vaak steun uit de directe omgeving. Voor driekwart is dit hooguit soms het geval. Weinig ondernemers geven aan vaak behoefte te hebben aan gesprekken met professionals of collega-ondernemers over hun financiële of persoonlijke situatie.

Figuur 7.1 – In hoeverre zijn onderstaande stellingen op u van toepassing?

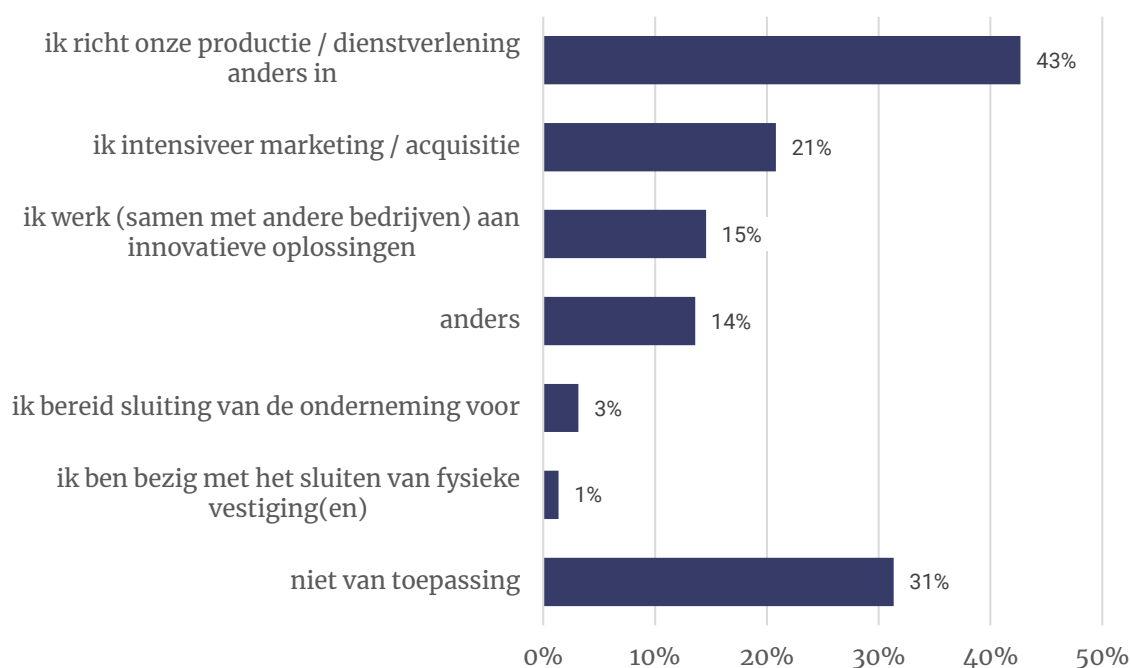

Ondernemers uit de horeca- en cultuursector geven vaker dan gemiddeld aan dat ze de coronacrisis niet als een periode met nieuwe kansen zien. Ondernemers uit de ICT-sector en zakelijke dienstverlening hebben minder vaak behoefte aan advies over de financiële situatie.

7.2 Zeven op de tien ondernemers passen bedrijfsvoering aan op corona

Ruim vier op tien ondernemers (43%) gaan het komende jaar vanwege corona de productie of dienstverlening anders inrichten (Figuur 7.2). Een vijfde wil (daarnaast) de marketing en acquisitie intensiveren. Vijftien procent van de ondernemers gaat samen met andere bedrijven werken aan innovatieve oplossingen. Een minderheid ervaart of verwacht sterke negatieve gevolgen, bereidt een sluiting van de onderneming voor (3%) of is bezig fysieke vestigingen te sluiten (1%). Voor 31 procent van de ondernemers zijn veranderingen vanwege corona in het komende jaar niet aan de orde.

Figuur 7.2 – Hoe gaat uw onderneming komend jaar om met corona? (meerdere antwoorden mogelijk)

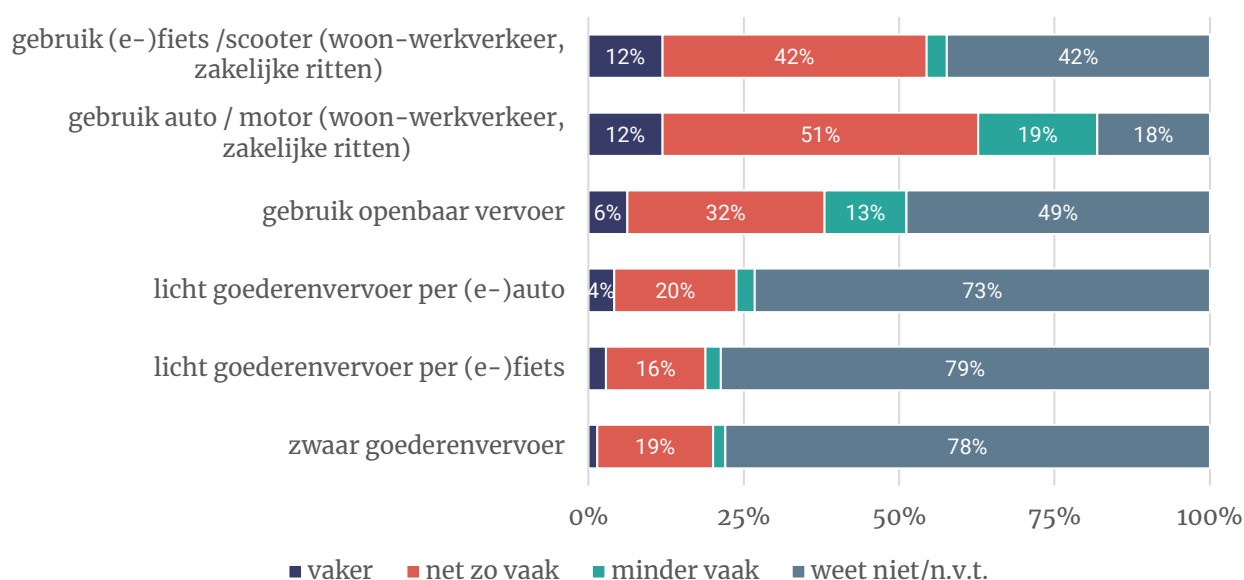

Zzp'ers geven vaker dan ondernemers van grotere bedrijven aan dat veranderingen vanwege corona niet aan de orde zijn. Het voorbereiden van bedrijfssluiting komt vrijwel niet voor bij bedrijven met meer dan 10 werknemers.

7.3 Minder gebruik auto en motor verwacht

Ondernemers verwachten vooral dat ze, nadat de coronarestricties opgeheven zijn, net zo vaak verschillende vervoersvormen gebruiken als nu (Figuur 7.3). De helft verwacht geen verandering in het auto- en motorgebruik en 42 procent denkt net zo vaak de fiets of scooter te gebruiken in de toekomst. Twaalf procent van de ondernemers verwacht vaker de auto of motor te gebruiken, terwijl 19 procent juist minder gebruik voorziet. Ook verwachten ondernemers per saldo minder het ov te gebruiken: 6 procent voorziet een toename en 13 procent een afname. Het ligt eraan over welk vervoerstype het gaat, maar in het algemeen weten veel ondernemers niet hoe het gebruik van verschillende vervoersmiddelen er straks uit ziet als alle coronarestricties zijn opgeheven. Voor een groot deel daarvan is het nadenken daarover niet van toepassing. Het goederenvervoer is voor ongeveer driekwart niet aan de orde. De ondernemers die hier wel een beeld bij hebben verwachten ongeveer net zo vaak een toename als een afname van goederenvervoer.

Figuur 7.3 – Hoe verwacht u dat uw onderneming omgaat met verschillende vormen van vervoer als alle coronarestricties zijn opgeheven?

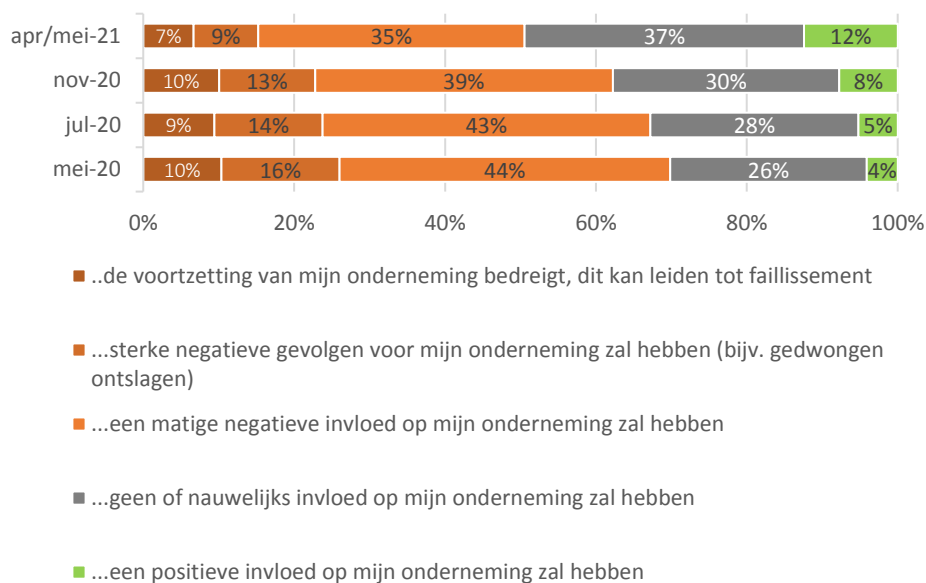

Een derde (35%) van de ondernemers die actief zijn in de ICT-sector, financiële instellingen en zakelijke dienstverleners denkt minder gebruik te maken van auto of motor voor woon-werkverkeer en zakelijke ritten.

7.4 Verwachtingen ondernemers verder verbeterd

Zeven procent van de ondernemers denkt dat (de gevolgen van) het coronavirus kan leiden tot het faillissement van het bedrijf (Figuur 7.4). Daarnaast verwacht 9 procent geen faillissement, maar wel sterk negatieve gevolgen, zoals gedwongen ontslagen. Een derde (35%) voorziet matig negatieve gevolgen voor het bedrijf. Alles bij elkaar verwacht 51 procent enige of sterke negatieve impact van corona. Dit is minder dan bij de novembermeting (62%) en dit aandeel neemt bij elke nieuwe peiling iets af. Twaalf procent van de ondernemers voorziet dat corona positief uitpakt voor de onderneming. In november verwachtten significant minder ondernemers dit (8%).

Figuur 7.4 – Ik verwacht dat het coronavirus...

Helpt ondernemers horeca en cultuur verwacht negatieve gevolgen

In de horeca- en cultuursector ervaart men bovengemiddeld veel negatieve effecten van het coronavirus (par. 3.2). Als gevolg verwacht men ook meer negatieve gevolgen voor de onderneming in de toekomst: 15 procent van de ondernemers in deze sector geeft aan dat het voortbestaan van de onderneming bedreigd wordt en 17 procent verwacht nog sterke negatieve gevolgen als gedwongen ontslagen. Vooral in de groot- en detailhandel verwacht men naar verhouding vaak positieve effecten door corona (20%). Ook bedrijven met meer dan 50 werknemers zien de toekomst gemiddeld genomen positiever in. Tabel 7.1 laat per sector, bedrijfsgrootte en regio de verdeling van positieve en negatieve toekomstverwachtingen zien.

Tabel 7.1 – Verwachte invloed van corona op bedrijfsontwikkeling.
(uitgesplitst naar sector, grootteklasse en regio)

Sector	Negatieve verwachting	Neutraal	Positieve verwachtingen
Industrie en bouw (n=72)	50%	42%	8%
Groot- en detailhandel (n=162)	57%	23%	20%
Horeca, cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (n=293)	71%	23%	6%
ICT, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (n=382)	40%	47%	12%
Onderwijs, overheid en zorg (n=114)	47%	40%	12%
Grootteklasse			
Zzp'ers (geen werknemers) (n=487)	49%	39%	11%
1 t/m 10 werknemers (n=377)	54%	34%	12%
11 t/m 50 werknemers (n=206)	49%	38%	13%
Meer dan 50 werknemers (n=46)	36%	40%	24%
Regio			
U16 regio (exclusief gemeente Utrecht) (n=507)	49%	38%	14%
Gemeente Utrecht (n=251)	49%	39%	12%
Regio Amersfoort (n=238)	49%	40%	11%
Gooi- en Vechtstreek (n=81)	65%	26%	10%
Totaal (n=1.124)	51%	37%	12%

A Vragenlijst (bijlage)

Landingspagina [logo's van PU, gemeenten Utrecht, Amersfoort, Hilversum, VNO NCW, MKB-NL, EBU +ROM, Nieuwegein]

Openingstekst:

Hartelijk welkom bij deze vierde ondernemerspeiling in de regio Utrecht. Dit keer willen we aan de hand van deze vragenlijst ook voorbij corona kijken. Hoe ziet u de toekomst na deze crisis en welke ondersteuning heeft u daarbij nodig?

De lijst omvat 14 vragen. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten. Het invullen van deze vragenlijst helpt ons om onze voorzieningen en dienstverlening zo goed mogelijk op uw behoefte af te stemmen.

Uw antwoorden behandelen we volledig vertrouwelijk en zijn niet naar u als persoon te herleiden.

Samen in gesprek

Binnenkort willen we over een aantal onderwerpen verdiepende gesprekken voeren met u en andere ondernemers. Als u daaraan wilt meewerken, kunt u dat in de laatste vraag aangeven.

Alvast veel dank voor uw medewerking! #samensterk #ondernemers

VRAGEN 1-2-3 ALLEEN VOOR DEELNEMERS VIA OPEN LINK

1. In welke gemeente is uw onderneming gevestigd [dropdown]

2. hoeveel medewerkers zijn er werkzaam in uw onderneming (incl. medewerkers in loondienst met flexcontract (ook oproepkrachten) en BBL-plaatsen, meewerkende eigenaar/gezinsleden excl. uitzendkrachten en stagiairs)

- geen (zzp/zelfstandige)
- 1 medewerker
- 2 t/m 5
- 6 t/m 10
- 11 t/m 25
- 26 t/m 50
- 51 t/m 250
- meer dan 250

3. in welke sector is uw onderneming werkzaam

- landbouw, bosbouw en visserij (SBI 1 tot 3)
- delfstoffen / nutsbedrijven (SBI 6 tot 9)
- industrie (incl. drukkerijen/grafische industrie, SBI 10 tot 33)
- bouw en installatietechniek (SBI 41 tot 43)
- groothandel (SBI 46)
- detailhandel (SBI 47)
- vervoer en opslag (SBI 49 tot 53)
- logies, maaltijd- en drankverstrekking (SBI 55 tot 63)

- informatie en communicatie (SBI 58 tot 63)
- financiële instellingen (SBI 64 tot 66)
- onroerend goed (SBI 68)
- advisering, onderzoek en specialistische zakelijke dienstverlening (SBI 69 tot 82)
- verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening
- onderwijs, openbaar bestuur en overheid (SBI 84 en 85)
- gezondheid en welzijnszorg (SBI 86 tot 88)
- cultuur (SBI 91)
- sport en recreatie (SBI 93)
- overige dienstverlening (SBI 94 tot 96)

4. welk effect heeft de coronacrisis op uw maandomzet (MAART 2021 vergeleken met SEPTEMBER 2020)

- daling van 80-100%
- daling van 60-80%
- daling van 40-60%
- daling van 20-40%
- daling tot 20%
- geen effect
- stijging tot 20%
- stijging van 20-50%
- stijging boven 50%

5. Op welke termijn verwacht u dat de onderstaande factoren invloed gaan hebben op uw bedrijfsvoering?

	nu/ acuut	binnen 3 maanden	op lange termijn	geen	weet niet
liquiditeit					
personeelstekort					
personeeloverschot					
wegvallen van aanvoer					
wegvallen van orders					

6. Heeft u de afgelopen drie maanden een of meerdere van onderstaande stappen ondernomen?

	aangevraagd en ontvangen	aangevraagd en afgewezen	aangevraagd, resultaat nog niet bekend	niet aangevraagd
overbruggingskrediet bij private kredietverstrekker (bank)				
uitstel van hypothecaire lasten				

uitstel van huur				
uitstel van betaling bij leverancier(s)				
uitstel van belastingafdracht (loonbelasting, inkomstenbelasting, omzetbelasting, etc.)				
lening bij regionale ontwikkelingsmaatschappij				
lening bij regionale overheid				
lening bij familie en/of vrienden				
anders, namelijk:				

Vastgoed, investeringen

7. Wilt u (een deel van) uw bedrijfspand afstoten?

- Ja, ik wil de huur geheel opzeggen/heb de huur geheel opgezegd
- Ja, ik wil de huur gedeeltelijk opzeggen/heb de huur voor een gedeelte opgezegd
- Ja, ik wil mijn pand te koop zetten/het pand staat te koop
- Nee, ik handhaaf de bestaande situatie
- Nee, ik breid juist uit
- Weet niet / niet van toepassing

8. Bent u van plan in 2021 investeringen te doen? [meer antwoorden mogelijk]

- investeringen in groei productiecapaciteit
- investeringen in digitalisering / automatisering
- investeringen in verduurzaming
- investeringen in (om)scholing en opleiding van personeel
- investeringen in marketing
- investeringen in nieuwe producten / diensten
- iets anders
- voornamelijk geen plannen / mogelijkheid voor investeringen

impact op werkgelegenheid

9. Welke impact heeft de coronacrisis op de werkgelegenheid binnen uw onderneming op dit moment? [meer antwoorden mogelijk]

- niet van toepassing op mijn bedrijf (geen personeel)
- geen impact
- mijn onderneming groeit en ik neem medewerkers aan
- ik heb momenteel meer medewerkers dan werk, maar hou mijn personeel aan
- ik heb afscheid genomen van medewerkers of ga dat doen

- ik werk samen / wil samenwerken met bedrijven aan collegiale in-/uitleen (werknemerspool)
- er is nu ruimte en tijd om medewerkers op te leiden
- medewerkers hebben zorgen over veilig/gezond werken
- weet het nog niet

ONDERSTEUNING

10. In hoeverre maakt u gebruik van de volgende (landelijke) maatregelen?

	maak ik gebruik van	wil ik gebruik van maken	geen gebruik nu / geen gebruik later	niet bekend met regeling	niet van toepassing
NOW					
TVL					
TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers)					
TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten)					
uitstel v betaling Belastingdienst					
uitstel van gemeentelijke belastingen					
BMKB-regeling (borgstellingskrediet)					
GO-regeling (Garantie Ondernemersfinanciering)					
COL-regeling (Corona Overbruggingslening voor startups en scale-ups)					
Cultuur Opstart Lening (voor private ondernemingen in de culturele en creatieve sector)					
Makerssubsidie (voor makers in alle creatieve en culturele sectoren)					

11. We willen u een aantal stellingen voorleggen over uw persoonlijke situatie.

In hoeverre zijn onderstaande stellingen op u van toepassing?

	altijd	vaak	soms	bijna nooit	nooit	weet niet/ niet van toepassing
ik pas me gemakkelijk aan de nieuwe situatie aan						
ik zie de coronacrisis als een periode met nieuwe kansen						
ik mis steun van mensen in mijn directe omgeving (familie, vrienden, collega's)						
ik heb behoefte aan advies van een professional over mijn persoonlijke situatie						
ik heb behoefte aan een gesprek met collega-ondernemers over mijn persoonlijke situatie						
ik heb behoefte aan advies van een professional over mijn financiële situatie						
ik heb behoefte aan een gesprek met collega-ondernemers over mijn financiële situatie						

TOEKOMSTVERWACHTINGEN

12. Hoe gaat uw onderneming in 2021 om met corona? [meerdere antwoorden mogelijk]

- ik richt onze productie / dienstverlening anders in
- ik intensiveer marketing / acquisitie
- ik werk (samen met andere bedrijven) aan innovatieve oplossingen
- ik ben bezig met het sluiten van fysieke vestiging(en)
- ik bereid sluiting van de onderneming voor
- anders / niet van toepassing

12b. Hoe verwacht u dat uw onderneming omgaat met verschillende vormen van vervoer als alle coronarestricties zijn opgeheven?

	vaker	net zo vaak	minder vaak	weet niet / n.v.t.
gebruik openbaar vervoer				
gebruik (e-)fiets /scooter (woon-werkverkeer, zakelijke ritten)				
gebruik auto / motor (woon-werkverkeer, zakelijke ritten)				
licht goederenvervoer per (e-)fiets				
licht goederenvervoer per (e-)auto				
zwaar goederenvervoer				

13. Welke van de onderstaande situaties is op uw onderneming het meest van toepassing?

Ik verwacht dat de coronacrisis...

- de voortzetting van mijn onderneming bedreigt, dit kan leiden tot faillissement
- sterke negatieve gevolgen voor mijn onderneming zal hebben (bijv. gedwongen ontslag medewerkers)
- een matig negatieve invloed op mijn onderneming zal hebben
- geen of nauwelijks invloed op mijn onderneming zal hebben
- een positieve invloed op mijn onderneming zal hebben

Interactieve sessie

De provincie wil graag met u in gesprek over de resultaten van deze vragenlijst en uw verwachtingen voor de toekomst. Dit willen we doen voor de zomer.

Wilt u meedoen aan deze bijeenkomst?

Deze gegevens worden alleen gebruikt om u te benaderen voor de bijeenkomst en worden losgekoppeld van de uitkomsten van deze vragenlijst.

- Ja, ik wil graag deze bijeenkomst bijwonen. Op de volgende pagina vul ik mijn gegevens in.
- Nee, ik wil/kan de bijeenkomst niet bijwonen

Naam:
E-mail:
Aantal werknemers inclusief uzelf (een schatting is voldoende):
Sector:

ONDERSTAAND ALLEEN VOOR MENSEN DIE VRAGENLIJST VIA OPEN LINK KRIJGEN
deelname vervolgmetingen

De partners die samenwerken voor deze corona-enquête willen hun beleid op het gebied van economie en arbeidsmarkt beter afstemmen op wat u als ondernemer nodig hebt. We willen u daarom uitnodigen voor een regionaal ondernemerspanel. Daarvoor zullen we u 2 tot 4 keer per jaar een online vragenlijst mailen. De komende maanden ligt de focus op de gevolgen van de coronacrisis voor uw bedrijf. Mogen we u hiervoor blijven benaderen?

ja/nee

ja --> doorleiden naar onderstaande vragen, dan popupscherm met afsluiting
nee -> popupscherm met afsluiting

[indien ja]

Hiervoor hebben we een aantal achtergrondgegevens nodig. De volgende vragen stellen we maar één keer, zodat we u gericht kunnen benaderen met relevante thema's. Deze gegevens worden beheerd door de regionale partners.

Naar welk e-mailadres mogen we u de uitnodiging sturen?

naam bedrijf
achternaam
mailadres

Bent u man/vrouw

Wat is de postcode van de vestiging (niet van het postbusadres):
(notatie: 1234AB)

Hoe kan uw vestiging worden getypeerd?

- Zelfstandige vestiging (zonder nevenvestigingen of filialen)
- Hoofdvestiging (met 1 of meer nevenvestigingen of filialen)
- Nevenvestiging, met hoofdvestiging elders in gemeente Utrecht
- Nevenvestiging, met hoofdvestiging elders in Nederland
- Nevenvestiging, met hoofdvestiging buiten Nederland

ONDERSTAAND VOOR ALLE RESPONDENTEN

[Afsluitende tekst in pop-upscherf]

Hartelijk dank voor het invullen van deze vragenlijst. Heeft u vragen over bestaande noodmaatregelen, ideeën over hoe we u beter kunnen ondersteunen, wilt u sparren met andere ondernemers over nieuwe producten of diensten? Neem dan contact op met bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel of de ondernemersvereniging(en) in uw gemeente.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl